

Kommunstyrelsen
Henrik Olofsson
Utvecklingschef
Dnr: 23KS62
Datum: 2023-04-25

Länsstyrelsen Örebro län
orebro@lansstyrelsen.se
Ange: 2142-2021

Svar på remiss av regional vattenförsörjningsplan för Örebro län

Åtgärderna

Förnyelse av ledningsnät

Enligt förslaget skall takten för att förnya kommunens ledningsnät öka, vilket ska minska dricksvattenläckor genom mätning, undersökningar och åtgärder. Åtgärderna ska redovisas under 2027. Med tanke på åldrande va-infrastruktur är det troligt att läckor, oavsett åtgärder, kommer att öka under de närmsta åren. Läckor bör minska med tiden men detta kommer främst att vara en konsekvens av ett förnyat ledningsnät, vilket ligger längre bort än 2027. Planering kommer att kunna presenteras 2027, men effekterna av åtgärderna måste utvärderas på längre sikt. (Sidan 15, 1.2, d).

Kommunernas åtgärder för dem som har egen vattenförsörjning

Den föreslagna planen anger att kommunerna ska utreda och anordna lösningar för hur dem med enskild vattenförsörjning ska kunna hämta eller ta emot dricksvatten vid exempelvis vattenbrist eller förorenad brunn. Kommunerna ska även utreda vilka konsekvenser denna ökade belastning kan leda till för den kommunala dricksvattenförsörjningen. Planen anger även att kommunerna ska identifiera vilka bostadsområden med enskild vattenförsörjning i som har kvalitetsproblem och risk för vattenbrist samt informera fastighetsägare med enskild vattenförsörjning om behov och metodik för underhåll av brunn, dricksvattenprovtagning och åtgärder vid vattenbrist.

Redan idag genomförs till viss del informationsinsatser till fastighetsägare med enskild vattenförsörjning om behov och metodik för dricksvattenprovtagning, underhåll av brunn, och åtgärder vid vattenbrist. Vi anser att kostnader som kommer av lösningar för att förse personer som ej är ansluta till kommunalt va med dricksvatten bör bekostas av skattekollektivet, vilket både gäller va-verksamheten och kostnad för tillsyn från miljömyndigheten då det ligger utanför den taxefinansierade tillsynen. Detta behöver förtydligas i texten. (Sidan 15, 1.2, f och sidan 18, 4.2.1, a-b)

Dricksvattenprover i kris- och krigssituationer

Planen anger också att kommunerna ska se över kapacitet för analys av dricksvattenprover i länet under kris- och krigssituationer och ta fram en prioritering för provtagning.

Även här anser vi att kostnader som kommer av lösningar för att förse personer ej ansluta till kommunalt va med dricksvatten bör bekostas av skattekollektivet, avseende provtagning från miljömyndighetens sida. Detta behöver förtydligas i texten. Ansvar för kapacitet för analys av dricksvattenprover i länet under kris- och krigssituationer samt prioritering för provtagning bör förtydligas, då detta annars kan antas åligga såväl va-huvudmannen som miljömyndigheten. (Sidan 19, 4.2.1, c).

Utredning av dricksvattenkapaciteten i detaljplaneskedet

Planen anger att kommunerna ska utreda dricksvattenkapaciteten i detaljplaner utifrån huruvida det finns tillräcklig tillgång på grundvatten till enskild dricksvattenförsörjning samt om kapaciteten från

allmän vattenförsörjning är tillräcklig i området. Planen säger också att detaljplaner ska ange lämpliga fördröjningsytor för vatten för områden med översvänningsproblematik samt att detaljplaneringen även omfattar hållbar dagvattenhantering med dricksvattentäkt som recipient.

Detta utreds till viss del i detaljplaner redan idag. Att utreda och säkerställa detta inom planarbetet som standard innan 2027 ses inte som omöjligt. Det finns redan idag informationsunderlag för var problematik finns inom respektive kommun. Detta underlag är dock inte uttömmande och en övergripande kartläggning som inarbetas i översiktsplanen skulle underlätta planarbetet och ge tidig indikation på om frågorna måste belysas ytterligare. En konsekvens är att en sådan övergripande kartläggning som en del av arbetet med översiktsplan gör detta mer omfattande och därmed mer resurskrävande. Förslaget ger även en viss ökning av kostnader för planarbete inom respektive plan. (Sidan 16, 3:2 c, 3:2 d samt 3.2 e)

Miljö- och hälsoskyddstillsyn för att trygga länets vattenförsörjning:

Planen anger att kommunerna ska bedriva tillsyn av dagvattenhantering i områden med dricksvattentäkt som recipient, öka takten på utredningar av potentiellt förorenade områden, klass 1 och 2 samt prioritera utredning och sanering av förorenad mark i nära anslutning till dricksvattentäkt.

Redan idag bedrivs viss tillsyn av dagvattenhantering vid dricksvattentäkter. Såväl avseende detta som de följande föreslagna satsningarna kan vi konstatera att planen bygger på att tillsynsverksamheten tvingas omprioritera nuvarande resurser eller öka dem.

Vidare föreslås kommunerna främja bättre vattenhushållning inom industrin genom vägledning under tillsynsbesök. Sådan vägledning sker idag och innebär ingen förändring av kommunens arbetsätt. (Sidan 19, 4.2.2 d)

Kommunerna ska enligt planen även prioritera tillsyn på verksamheter inom vattenskyddsområden. Detta utförs till viss del idag men en ökning skulle innebära omprioritering av kommunens arbete. (Sidan 19, 4.2.2 e)

Kommunens naturskydds- och landskapsåtgärder

Planen anger att kommunerna ska återskapa vattensamlingar i landskapet för att ge en jämnare vattentillgång och mer vattenflöden under torrperioder. Denna typ av satsningar genomförs redan idag men bygger på att finansiering finns tillgänglig för projekten. (Sidan 20, 5.2 a)

Prioriterade vattenförekomster

Avsnittet överensstämmer med informationen vi har och hur vi hanterar frågan.

Behov av ytterligare information eller information som kan tas bort

Ekonomiskt ansvar för allmän vattenförsörjning

I andra stycket på sidan 24 står det att *"Finansiering av utredningar och skydd av framtida dricksvattentäkter skulle kunna vara ett sådant undantagsfall där skattemedel används"*. Detta kan ses som ett rimligt resonemang men argumentationen behöver utvecklas och kompletteras med en källa som vidimerar att det skulle kunna vara ett lämpligt undantagsfall. (Sidan 24)

Reservvatten

I andra stycket på sidan 70 finns en bra skrivning om problematiken med reservvatten, men avsnittet bör flyttas till stycket som heter just *"Tillgången till reservvatten"* på sidan 72. Även stycket *"Reservvatten"* på sidan 79 bör läggas ihop med ovanstående avsnitt.

Planens användbarhet för vår verksamhet

Planen är bra och ger en bild av vägen framåt. Mycket av det som tas upp, till exempel kemiska föroreningar, samarbete med andra kommuner, förnyelse av va-infrastruktur, krisberedskap, finansiering, och så vidare är områden som kommunen arbetar med. Andra områden som tas upp, som hälsoskadliga mikroorganismer och intressekonflikter, är inte något som hittills har drabbat oss särskilt hårt. Därför är det bra att det tas upp och kan ge en viss guidning i framtiden.

Utredning av reservvattentäkter och framtida dricksvattenresurser

Planen anger att kommunerna ska utreda behovet av reservvattentäkter och framtida dricksvattenresurser. Sammankopplade ledningsnät mellan olika vattenverk är en alternativ metod för att öka redundans i dricksvattenförsörjningen och lösa reservvattenbehovet. Kommunerna förväntas också bedöma om arbete för kommunens framtida dricksvattenbehov ska finansieras av VA-kollektiv eller skattekollektiv. Detta är en intressant och viktig frågeställning som i högsta grad måste bygga på politiska ställningstaganden. Vi skulle gärna se en komplettering med ett utvidgat resonemang om fördelar kontra nackdelar samt alternativ med hänvisning till Vattentjänstlagen (2006:412). (Sidan 15, 1.2, e)

Många av åtgärderna kommer att kräva kompetens som vi saknar i nuvarande organisation. Till exempel avseende att kommunerna ska utreda möjligheter för alternativ vattenanvändning i kommunens fastighetsbestånd, exempelvis dagvatten till bevattning, tekniskt vatten till spolning av toaletter, sjövattnet till bevattning av fotbollsplaner och spolning av isar och så vidare. (Sidan 16, 3.2, f)

Antagande av del 1 i planen som egen handlingsplan

Vi ser goda möjligheter att anta del 1 av planen som egen handlingsplan, men avser att fatta beslut om detta när vi ser den färdiga planen. Ett alternativ är att utgå från planen och anta den som egen efter nödvändiga lokalt anpassade justeringar.

Resurser för att förverkliga ambitionerna i planen

Planen adresserar den mycket angelägna vattenförsörjningsfrågan, som sannolikt kommer att vara högt upp på agendan under mycket lång tid utifrån en mängd infallsvinklar. Planen är på goda grunder ambitiöst skriven men vi måste vara medvetna om att dessa ambitioner i många fall innebär att kommunernas och andra aktörers resurser antas kunna öka. Vi vill därför föreslå att någon form av prioritering av de föreslagna åtgärderna görs, kanske utifrån den väletablerade modellen *"nödvändigt, angeläget, önskvärt"*, i syfte att skapa samsyn mellan inblandade aktörer avseende prioriterade åtgärder.

Askersunds kommun

Caroline Dieker (M)
Kommunstyrelsens ordförande